

מבוא

בשם השם נעשה ונצליח

אנו רואים זכות להגיש לפניכם בעזרת ה' ספר זה, הבא לתאר מעט מזעיר מקצות דרכיהם וגדולתם של צדיקי פולין. צדיקים אשר האירו את העולם לשעתם ולדורות. צדיקים אשר עד היום עולים אלפי ורבבות להשתטח על קברותיהם בדבר ישועה ורחמים.

הזוהר הקדוש בפרשת ויחי (דף רכה וכעין זה בפרשת תרומה) כותב שכאשר העולם בצער ובני אדם מבקשים רחמים על הקברים, המתים מתעוררים ומבקשים רחמים והקב"ה מרחם על עולמו.

עוד נאמר בספר חסידים (סי' תנ): "ברזילי הגלעדי אמר אמות בעירי, כי הנאה יש למתים שאוהביהם הולכים על קבריהם ומבקשים על נשמתם טובה ומטיבים להם באותו עולם, וגם כשמבקשים מהם הם מתפללים על החיים, וכלב בן יפונה נשתטח על קברי אבות".

(וראה בספר טבור הארץ מאמר זכות אבות שהאריך בענין זה של השתטחות על קברי צדיקים)

במדרש פרשת בשלח נאמר: כל המאמין ברועה ישראל כאילו מאמין במי שאמר והיה העולם. ובספר נחלה לישראל (מובא בספר טבור הארץ פרק י) כותב הוא:

"הגם שיש בהליכות על קברי צדיקים סודות נוראים מי שבא בסוד ה' כמבואר בספרים, אבל נאמר על פי נגלה טעם אחר על דרך כלל כי יש מהם הולכים בעת צרה להתפלל ויש מהם לכבוד קברי צדיקים סוף סוף על דרך כלל הולכים באמונה זו שמאמינים בזכות אותם הצדיקים... ולא עוד אלא אותה האמונה שמאמינים בצדיקים אחרי פטירתן שוכני עפר אותה האמונה נתעלה יותר מאמונת הצדיקים שהם בחיים חיותן. כי אינו דומה באם רואים את הצדיק פנים אל פנים והיה ענין ראות את מוריך, והנה בצדיק האמיתי כל זמן שבני אדם רואין את פניו נופל יראתו על פניהם אם כן אין רבותא כל כך שמאמינים בו בחייו, אבל הצדיקים שוכני עפר ומעולם לא ראו את פניהם אותן הדורות שהולכים על קבריהם שרק נודע להם שמותם וזכרונם ויש מהם זכרונם בספר כמו נביאים וכדומה או תנאים וכהנה בלי שיעור, אפילו הכי מאמינים בהם ומדלגים על ההרים וגבעות על גבי ניקי הסלעים זקנים וזקנות כדי לראות ציונים שלהם וכבוד משכבותם והוא נחשב בעיניהם כמוצא שלל רב, היש לך אמונה גדולה מזו, והרי אמונה היא יסוד כל התורה ומצוה, ע"כ מהראוי לילך על קברי צדיקים, וכל מה שבכתך עשה".

אנו תקוה כי הקריאה בספר זה שנותנת מעט ציור משגב קדושתם של צדיקי פולין, תעמיק את ההתקשרות והאמונה של המשתטחים על קברי הצדיקים, עם הצדיקים נ"ע.

אין צורך לומר שלא יכולנו במסגרת זה להקיף את כל פעלם של הצדיקים אשר הספר עוסק בהם. מה גם שעל פי רוב נכתבו תולדותיהם באריכות מפי ספרים וסופרים ולא עליך המלאכה לגמור. עם זאת יש בנכתב כאן כדי לחזק את האמונה בה' ובצדיקים שבכל דור ודור.

החומר בספר זה לוקט מפי ספרים וסופרים נאמנים. סיפורים שלא הובאו בספרים, הם כאלו ששמעתי מאנשים מהימנים איש מפי איש. כדי להיות נאמנים למקור, הבאנו את הדברים כפי שהובאו במקור הראשון בלי חיסור ובלי יתור. גם כאשר הסגנון שונה מעט מהסגנון המקובל בזמנינו, הקפדנו לא לשנות מהמקור, כי גם שינויי סגנון עלולים לפעמים להביא לשינוי מהות.

למרות שהספר מיועד בעיקרו למשתטחים על קברי הצדיקים. עם זאת לא נמנענו מלכתוב על צדיקים שקבריהם נהרסו או שמקום קבורתם לא נודע. תמכנו יתדותינו בדברי הצדיקים זי"ע א שישנה חשיבות לבוא לעיר בה קבור הצדיקים גם כאשר אין אפשרות להתשטח על הקבר. וכך מצאנו בספר ויגד יעקב (צדה לדרך) בשם הגה"ק בעל דברי חיים מצאנו זי"ע: "שאמר לאיש אחד שהי' כהן ולא נסע על ציון צדיק א' ואמר לו שאפילו להיות באותו עיר שהצדיק קבור ג"כ מסוגל, וראיה ממשנה רפ"ג דיומא שהיו מזכירין רק עיר חברון להזכיר זכות אבות". כעין זה מצאנו בספר אורות רבותינו בשם הגה"ק מאלכסנדר זי"ע: "סיפרהרה"ח ר' מאיר שמעון הכהן וינרייך ז"ל, שקודם שעבר לגור בעיר ליזענסק, נסע לקבל ברכת פרידה מרבינו כ"ק מרן אדמו"ר בעל ישמח ישראל זי"ע, אמר לו רביה"ק: הנני מקנא בך שאתה הולך לגור בעירו של כ"ק מרן הרבי רבי אלימלך זי"ע. וכשהשיב רמ"ש שהוא כהן ולא יוכל להשתטח על הציון הק' ענהו שוב להיות בעיר שהצדיק גר, גם זה ענין גדול".

סדר הכתיבה הוא לפי א"ב של מקום קבורת הצדיקים, כאשר יש יותר מצדיק אחד הקבור באותה עיר סדרנו את תולדותיהם לפי סדר הדורות. השתדלנו על כל צדיק להביא מעט מתולדותיו, ספריו, צאצאיו ודברי תורתו.

בספר כתבנו את תולדותיהם של נ"ח צדיקים כמנין נח איש צדיק. אין ספק שבפולין קבורים הרבה יותר מנ"ח צדיקים ועוד חזון למועד שנתעד בעזרת ה' את יתר הצדיקים הקבורים בפולין ואוקראינה, זכותם תגן עלינו.

ואנו תפילה מלפני אבינו שבשמים שזכות הצדיקים תגן על כל בית ישראל להפקד בדבר ישועה ורחמים.